

ΕΝΑΣ ΓΛΕΝΤΙΖΕΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Η ΤΡΕΛΛΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ Α'

Πώς οι φόβοι ενός πατέρα βγήκαν αληθινοί. Η λαμπρότερη περίοδος της Αύλης της Γαλλίας. Τα γλέντια, ή ερτρές κι' ή διασκεδάσεις του Φραγκίσκου. Πώς άδειαζε το δημόσιο θησαυροφυλάκιο και πώς επεβαρύνετο ο λαός με φόρους, κλπ.

Η νύχτα της 1ης Ιανουαρίου του 1515, ενώ άρχισε ο καινούριος χρόνος, ο καλός βασιλιάς της Γαλλίας Λουδοβίκος ο 12ος έψευχόσε στο παλάτι του. Οι ύπηκοί του τον είχαν επανομύσει «πατέρα του λαού», και πραγματικά, σ' όλη του τη ζωή ο Λουδοβίκος 12ος έδειξε ότι ήταν άξιος αυτής της επωνομίας. Είχε αγαθότητα, άλλ' όχι και αδυναμία χαρακτήρος, ήταν δίκαιος, άλλ' όχι και υπερβολικά αστηγός. Τίποτε δεν τον ενδιέφερε τόσο πολύ, όσο ή ευτυχία του λαού του. Γι' αυτό συνήθιζε να λέη συχνά :

—Προτιμώ να με κοροϊδεύουν οι αλλοί μου για τις οικονομίες μου, παρά να βλέπω το λαό μου να κλαίη για τις σπατάλες μου.

Γι' αυτό δέ έπίσης στά τελευταία χρόνια της ζωής του άνησυχόσε τόσο πολύ, που ή άφησε το βασίλειό του στο γιό του, τον Φραγκίσκο, ο οποίος τρελλαινότανε για τή λούσο και τή γλιδή.

Οι φόβοι του Λουδοβίκου βγήκαν αληθινοί. Μόλις άνέβηκε στο θρόνο ο Φραγκίσκος, άρχισε άμέσως την πιο σπάταλη ζωή. Ένώ οι στρατιώτες στασίαζαν, γιατί δεν πληρώνονταν, εκείνος σκορπούσε με τις χροφτες, για τή πιο τρελλά καριότσια, για γιορτές, τελέτες, χορούς, άγώνες ίπποτικών και ίδίως για τους έρωτές του, όλα τή χρήματα που μαζεύονταν στα ταμεία του κράτους. Η έπαρξίς, φροτωμένες φόρους, μουρμούριζαν, και οι αλλοί, για ν' άνταποκριθούν στις δαπάνες της αυλικής ζωής, καταστρεφόντανε κυριολεκτικώς.

«Πολλοί άριστοκράτες, λέγει κάποιος ίστορικός εκείνης της έποχής, φορούσαν επάνω τους τους μύλους, τή δάση και τή λειβάδια των, έννοώντας ότι πολλοί ένγενείς πουλούσαν χωράφια και πύργους για να ντύνονται με τήν αφάνταστη πολυτέλεια, που είχε εισαγάγει στην Αύλη του ο Φραγκίσκος.

Κάποτε, στους γάμους της άνηψής του Ιωάννης ντ' Άλμπρέ, ο Φραγκίσκος, για νά έπαρξήσει τή έξοδα, έπέβαλε ένα βαρύτατο φόρο στις άλλες έρωσιμένον περιοχών της Προβηγκίας. Και οι Προβηγκάιοι, κοροϊδεύοντας, άνόμισαν τους γάμους αυτούς, κάνοντας ύπανιγμό στ' αλάτια τους, τους πιδ...άμυρους γάμους του κόσμου.

Ότ'όσο, παρά τήν πολυδάπανη ζωή του Φραγκίσκου, στην Αύλη του συνέρρεαν ένγενείς άπ' όλα τή μέρη της Γαλλίας. Οι παμπάλαιοι πύργοι έρημιμον και μόνο μερικοί γέροι φρουδάρχες άλόμειναν σ' αυτούς, ποιοί στις παλαιές ιδέες.

Μαζύ με τους άνδρες συνέρρεαν και γυναίκες στην Αύλη, κυρίες και δεσποινίδες των πιο άριστοκρατικών οικογενειών της Γαλλίας, έτσι, που το παλάτι, στην έποχή του Φραγκίσκου, ήταν ο πιο θωροφος ζωντανός κήπος, που μπορούσε κανείς να φαντασθή.

«Οι πατέρες, γράφει σχετικώς ο χρονικογράφος Μπρα ντόμ, έστειλαν ένχαριστας στο παλάτι τις κόρες των και αυτοί οι σύγγοι άκόμη τις γυναίκες τους. Γιατί καθέναν τ' θεουρούσε μεγάλη τιμή να ζή ή κόρη, ή αδελφή, ή γυναίκα του, σέ μια τόσο λαμπρή Αύλη».

Και πραγματικά, ή Αύλη του Φραγκίσκου ήταν ή μεγαλύτερη ένδοξη Ευρωπαϊκή Αύλη εκείνης της έποχής. Τό λούσο, που έπαρκοΰσε εκεί μέσα, ήταν κάτι αφάνταστο. Άνδρες και γυναίκες συναγωνίζονταν σέ πολυτελείς άμφιέσεις. Τά πολύχρωμα βαρεία βελούδα, τά πιο σπάνια γυναικικά, τά πιο φίνια κασιμίρια, έδιναν κι' έπαιρναν.

Μά τήν λαμπρότητα της Αύλης αυτής τήν αντίλαμβανόταν κανείς περισσότερο στή ζωή της. Ποτέ ζωή παλατιού δεν ύπήρξε τόσο γλεντιζέδικη, τόσο τρελλή ! Κάθε μέρα γίνονταν χοροί μεταμυρσειέμον, άγώνες, γιορτές με πυροτεχνήματα, κινιγία, λαμποδοφίες, και έπειδή, λέγει ένας σύγγρονος, δεν έπαρκοΰσε για όλα τή γλέντια μονάχα ή ημέρα, χρησιμοποιόντουσαν και ή νύχτες».

Ο ποιητής Ρονσάρ, έννοούμενος και έμπιστος του Φραγκίσκου, είχε γνωρίσει τή ζωή τού παλατιού, και να πώς τήν περιέγραφε ύστερα από χρόνια, σ' ένα τον ποίημα :

«Πότε θα ξαναϊδοΰμε κανένα καινούριο κονταροχτύπημα ; Πότε θα ίδοΰμε και πάλιν στο παλάτι τού Φονταινμπλώ να τρέχουν από κάμαρη σέ κάμαρη ή μασκαράτες ; Πότε θ' ακούσουμε τή πρωί τις καντάδες, τις κιθάρες, έννομένες με τις γλυκές φωνές ; Πότε θα ξανακούσουμε τή κόρνα και τή πύφρα. και τή φάουτα, και τή μικρά ταμπούρα, και τή βιολιά

και τις βιόλες να γεμίζουν με τους χαρούμενους ήγους των τόν άέρα, μαζύ με τις τρομπέτες ; Πότε θα ίδοΰμε, σαν σφαίρες, να ύφονονται προς τον ούρανό μεγάλα πυροτεχνήματα ; Πότε θ' ίδοΰμε, πάνω σέ μια σκηνή, κανένα γελοιοπόη, με τή μάγουλα άλειμένα μ' άλεύρι ή μελάι, να λέγει κανένα χωρατό, που θα μās κάνη να σκάσουμε στα γέλια ;»

Μέσα σέ μια τέτοια τρελλή ζωή και περιστοχισμένο από τόσο θωροφες γυναίκες, ήταν φυσικό να έχη ο Φραγκίσκος άδιάκοτες έρωτικές περιπέτειες. Και πραγματικά, είχε άναριθμητοί οι έρωτές του.

Τους έστέγαζε παντού, όπου και άν βρισκότανε, στους πύργους, στα παλάτια, στα έξοχά σπιτια που είχε χτίσει σέ διάφορα μέρη της Γαλλίας. Μά το παλάτι που στέγαζε τους περισσότερους έρωτες του Φραγκίσκου, τή παλάτι όπου βλέπει κανείς πιο φανερά τή σπατάλη, τή καριότσια, τή φιλοτεχνία, τήν αγάπη για τή γλέντια τού έρωτόληπτου αυτού βασιλιά, είναι ο πύργος τού Σαμπό, ο θωρότερος πύργος της Γαλλίας και όλου ίσως τού κόσμου.

Ο πύργος αυτός έχει τετρακόσιες σαράντα κάμαρες και όχτακόσια είκοσι πέντε παράθυρα. Χίλιοι όχτακόσιοι έργάτες δουλειαν δώδεκα χρόνια συνεχώς για να τον χτίσουν, για να χτίσουν τή περίτετρα του, τις ταρατσες του, τις στοές του, για να σκάσουν τις δεξιαμένες του, για να ξασφάλίσουν τήν άφθονη ύδρευσί του. Ο ζωνφιρότερος Γάλλος γλιττής εκείνης της έποχής, ο Παν Γκοζόν, έκανε τ' αγάλματα και σκάλιε τ' άνάγλυφα, που στολίζουν τον πύργο και ο μέγας Λεονάρδος ντ' Βίντσι ζωγράφισε τις τοιχογραφίες του, τις έντελως κατεστραμμένες από καιρό.

Όταν κανέναν τολμηρός έκανε λόγο στον Φραγκίσκο για τή τεράστια ποσά, που ξόδευε για τον πύργο τού Σαμπό, ο Φραγκίσκος άπαντοΰσε :

—Όσα κι' άν ξοδέψω, δεν θα είνε ποτέ πολλά για τους έρωτές μου.

Και πραγματικά, στο Σαμπό έστέγασε τους θωρότερους έρωτές του ο Φραγκίσκος. Ξε σήμερα ακόμα διατηρόνται τή ίχνη των σέ διάφορα μέρη τού παλατιού. Βλέπει κανείς παντού χαραγμένα έρωτικά ρητά, έρωτικά ευβήγματα, λέξεις, όνόματα...

Άνάμεσα στα λεπτά άνάγλυφα των τοίχων ή τή γλιπτά κοσμήματα, τή σκαλισμένα σαν λεπτότατες νταντέλλες στις θαμιάσεις μαριάρνες κολώνες, βλέπει κανείς ως σήμερα ακόμα άρχικά όνομάτων περιπλεγμένα, και τή περίφημο έρωτικό ευβήγμα τού Φραγκίσκου, μια σαλαμόνδρα, περιζωσμένη από φλόγες, με τή ένγραφη : «Καίγομαι και σόυνω».

Πόσα έρωτικά άναστενάγματα δεν άντήχησαν κάτω από τις περιπλοάδες των κήπων, κάτω από τή δροσερά δένδρα των πάρκων, πόσες τρυφές συνουμίες δεν έγιναν κοντά στα παράθυρα των αίθουσών, των ντιμιέμον με τις λούσιες ταπεσαρίες της Φλάντρας, πόσα χαρούμενα τραγούδια δεν ακούστηκαν κάτω από τή ταβάνια τού παλατιού αυτού, που άστραφταν από τή χρυσάφι. Μά ο άνεμος τή πήρε όλα τ' άναστενάγματα κι' εκείνοι που τραγουδούσαν τή εϊθήνια τραγούδια, βρίσκονται από καιρό τώρα στο χάμα !

Μά τή Σαμπό εξακολουθεί να μένη όρθη και εξακολουθεί να μένη ακόμα ζωντανός στή μήνη μας ο θύλος των έρωτων τού Φραγκίσκου. Πόσα ελαφρά γυναικεία πόδια δεν άνέβηκαν τήν κορυφή σκάλα των ιδιαιτέρων διαμερισμάτων τού Φραγκίσκου, πόσες γυναικείες σκιές δεν διέσχισαν γρήγορες τους μεγάλους διαδρόμους !

Ήταν τόσο άσπια ή καρδιά τού έρωτιάρη αυτού βασιλιά !

Και όμως, ο ίδιος αυτός βασιλιάς, μια μέρα, που ήταν μελαγχολικός και που συλλογιζόταν τον ήρωαίο ύποκόμητα Μπρισάκ, που τού είχε πάρει τήν πιο θωροφη φίλη του, τήν κ. Ντ' Σατομπριάν, χάραξε σ' ένα παράθυρο τού πύργου τού Σαμπό τήν περίφημο δίστιχο του, που διατηρείται ακόμα :

Συχνά ή γυναίκα αλλάζει.

Τρελλός πολύ όποιος θέ τήν πιστέψη !